

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.9.2018.
COM(2018) 639 final

2018/0332 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o ukidanju pomicanja sata uvjetovanog izmjenom godišnjih razdoblja i stavljanju izvan
snage Direktive 2000/84/EZ**

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2018) 406 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Zbog ljetnog se računanja vremena u EU-u kazaljke na satu pomiču dvaput godišnje kako bi se uzela u obzir promjena duljine dana te bolje iskoristilo danje svjetlo. Satovi se pomiču jedan sat unaprijed ujutro posljednje nedjelje u ožujku, odnosno jedan sat unatrag ujutro posljednje nedjelje u listopadu radi povratka na standardno računanje vremena.

Države članice iz povijesnih su razloga u prošlosti uvele ljetno računanje vremena. Prve su ga za vrijeme Prvog svjetskog rata uvele Njemačka i Francuska kako bi se štedjelo na ugljenu, posebice onom korištenom za rasvjetu. Britanija, većina njezinih saveznika i brojne druge neutralne europske zemlje još su za vrijeme trajanja neprijateljstava postupile jednako. Međutim, nakon Drugog svjetskog rata mnoge su europske zemlje od toga odustale. Moderno ljetno računanje vremena potječe iz 1970-ih, a započelo je u Italiji (1966.) i Grčkoj (1971.). Kako bi se uskladile s ostatkom Europe, Ujedinjena Kraljevina i Irska ljetno su računanje vremena ukinule 1968., ali su ga ponovno uvele 1972. Navodeći kao cilj uštedu energije, Španjolska je ljetno računanje vremena uvela 1974., a Francuska 1976. Od 1976. do 1981. ljetno je računanje vremena uvedeno u deset država članica, većinom radi usklađivanja sa susjednim zemljama.

U svijetu se ljetno računanje vremena primjenjuje u 60 zemalja, među ostalim Sjevernoj Americi i Oceaniji. Međutim, sve je više susjeda i trgovačkih partnera EU-a koji ljetno računanje vremena ne primjenjuju ili su ga ukinuli: primjerice Island, Kina (od 1991.), Rusija (od 2011.), Bjelarus (od 2011.) i Turska (od 2016.).

Zakonodavstvo EU-a o ljetnom računanju vremena prvi je put uvedeno 1980.¹, a cilj je bio ujediniti i uskladiti postojeće nacionalne prakse i tako na jedinstvenom tržištu osigurati usklađen pristup prelasku sa zimskog na ljetno računanje vremena i obratno. Ljetno računanje vremena u EU-u je od 2001. uređeno Direktivom 2000/84/EZ², u kojoj se propisuje da su sve države članice obvezne prijeći na ljetno računanje vremena posljednje nedjelje u ožujku, odnosno na svoje standardno („zimsko”) računanje vremena posljednje nedjelje u listopadu.

Neovisno o ljetnom računanju vremena u EU-u, područja država članica na europskom kontinentu pripadaju trima različitim vremenskim zonama, odnosno standardnim vremenima. Države članice samostalno odlučuju o standardnom vremenu na cijelom svojem području odnosno njegovim dijelovima³.

Građani, Europski parlament i sve više država članica sve češće dovode u pitanje pomicanje sata dvaput godišnje. Komisija je stoga analizirala dostupne dokaze, a oni ukazuju na to da je važno da pravila Unije u tom području budu usklađena kako bi unutarnje tržište ispravno funkcioniralo. To podupiru i Europski parlament⁴ i drugi dionici (primjerice u sektoru

¹ SL L 205, 7.8.1980., str. 17.

² Direktiva 2000/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ljetnom računanju vremena, SL L 31, 2.2.2001.

³ Područja država članica na europskom kontinentu danas se protežu kroz tri vremenske zone: zapadnoeuropsko vrijeme ili srednje vrijeme po Greenwichu (GMT), srednjoeuropsko vrijeme (GMT+1) i istočnoeuropsko vrijeme (GMT+2). U osam je država članica (Bugarskoj, Cipru, Estoniji, Finskoj, Grčkoj, Latviji, Litvi i Rumunjskoj) kao standardno vrijeme u upotrebi GMT+2. U 17 država članica (Austriji, Belgiji, Češkoj, Danskoj, Francuskoj, Hrvatskoj, Italiji, Luksemburgu, Mađarskoj, Malti, Nizozemskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Slovačkoj, Sloveniji, Španjolskoj i Švedskoj) primjenjuje se GMT+1, dok tri (Irska, Portugal i Ujedinjena Kraljevina) primjenjuju GMT. U primjeni su i posebna GMT vremena, konkretno na Azorima i Kanarskim otocima.

⁴ Rezolucija EP-a B8-0070/2018 / P8_TA-PROVE(2018)0043 od 8. veljače 2018.

prometa). Komisija je o predmetnom pitanju provela javno savjetovanje i zaprimila 4,6 milijuna odgovora: 84 % ispitanika zalaže se da se režim prema kojem se sat pomiče dvaput godišnje ukine, a 16 % želi da se nastavi s postojećom praksom. Na nedavnim sastancima Vijeća u lipnju 2018. i prosincu 2017. ovo su pitanje istakli i ministri prometa – više država članica izrazilo je da želi ukidanje ljetnog računanja vremena.

Komisija s obzirom na navedeno smatra da je nužno da države članice i dalje usklađeno djeluju kako bi se štitilo ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, pri čemu svakako uzima u obzir prethodno iznesene podatke. Slijedom toga, Komisija predlaže da se u Uniji ukine pomicanje sata uvjetovano izmjenom godišnjih razdoblja, s tim da države članice zadrže pravo odlučivanja o svojem standardnom vremenu: konkretno o tome hoće li trajno uvesti standardno vrijeme koje odgovara njihovu ljetnom vremenu ili će trajno primjenjivati svoje sadašnje standardno vrijeme.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Donošenjem ovog Prijedloga o ukidanju režima pomicanja sata dvaput godišnje izvan snage bi se stavila Direktiva 2000/84/EZ.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Dokazi ukazuju na to da je za dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta nužan usklađen pristup u ovom području. Za ispravno je funkcioniranje unutarnjeg tržišta Unije ključno da pravila u ovom području budu i dalje jedinstvena, što neće biti ugroženo ako se pomicanje sata dvaput godišnje ukine u svim državama članicama.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Ovim se Prijedlogom želi osigurati ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Odgovarajuća je pravna osnova stoga članak 114. UFEU-a. Na jednakoj pravnoj osnovi počiva i Direktiva 2000/84/EZ.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Dokazi upućuju na to da je za ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta važno ovo područje urediti pravilima na razini Unije. Budući da se ljetno računanje vremena sve više dovodi u pitanje, a nužno je zadržati usklađen pristup, jedina je druga mogućnost da se pomicanje sata dvaput godišnje koordinirano ukine, kako je opisano u ovom Prijedlogu. Kako bi pristup bio trajno usklađen, Komisija predlaže da se u Uniji ukine pomicanje sata uvjetovano izmjenom godišnjih razdoblja, s tim da bi svaka država članica odlučivala o svojem standardnom vremenu, konkretno o tome hoće li ga promijeniti (za jedan sat unaprijed) kako bi trajno odgovaralo njezinu sadašnjem ljetnom vremenu, ili će trajno primjenjivati standardno vrijeme koje odgovara njezinu sadašnjem „zimskom” vremenu.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog Komisije u skladu je s načelom proporcionalnosti jer ne prelazi ono što je potrebno za ostvarenje cilja trajne zaštite ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta u pogledu računanja vremena. U tu se svrhu njime predviđa usklađeno računanje vremena u Uniji, a državama članicama ostavlja pravo da odluče hoće li primjenjivati ljetno ili „zimsko” računanje vremena. Prijedlog ne utječe na pravo država članica da odluče koje će standardno vrijeme ili standardna vremena primjenjivati u svojim državnim područjima.

- **Odabir instrumenta**

Budući da države članice imaju pravo odlučiti o svojem standardnom vremenu ili vremenima te da će 2019. morati izabrati ili ljetno ili „zimsko” računanje vremena i to propisati nacionalnim pravom, direktiva je najsvrsishodniji oblik za ovaj Prijedlog.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Ex post evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

O ljetnom su računanju vremena u EU-u tijekom godina provedena brojna istraživanja. Među njima je razna istraživanja i izvješća pripremila ili ugovorila Komisija: primjerice, ispitivanje učinka ljetnog računanja vremena u EU-u na glavne gospodarske sektore te na zdravlje i rekreacijske aktivnosti iz 1999.⁵, izvješće Komisije o učinku Direktive o ljetnom računanju vremena iz 2007.⁶ te istraživanje o mogućim implikacijama neusklađenog sustava ljetnog računanja vremena u EU-u iz 2014.⁷ Njemački je Bundestag u veljači 2016. objavio izvješće o učincima ljetnog računanja vremena⁸, a Služba Europskog parlamenta za istraživanja predstavila je u listopadu 2017. izvješće u kojem su sažeto izloženi postojeći dokazi o ljetnom računanju vremena⁹.

Kad je riječ o učincima ljetnog računanja vremena, dokazi iz prethodno navedenih izvješća upućuju na sljedeće:

- unutarnje tržište: u ovom trenutku dokazi jednoznačno upućuju na to da bi se dopuštanjem nekoordinirane promjene računanja vremena u državama članicama narušilo unutarnje tržište zbog većih troškova u prekograničnoj trgovini, mogućih poteškoća u prometu, komunikaciji i putovanjima te niže produktivnosti na unutarnjem tržištu robe i usluga,
- energetika: iako je bila jedan od glavnih argumenata za uvođenje ljetnog računanja vremena, istraživanja pokazuju da je ukupna ušteda energije koja se njime ostvaruje zanemariva. Međutim, rezultati ovise o više čimbenika, primjerice geografskom položaju. Neki od primjera iz država članica uključuju:
 - Terna, talijanski operator prijenosnog sustava, izvijestio je 2016. da se u Italiji zahvaljujući ljetnom računanju vremena godišnje uštedi otprilike 580 GWh

⁵ Ljetno računanje vremena: opsežno istraživanje učinaka ljetnog računanja vremena u državama članicama Europske unije, Reincke i van den Broek, Research voor Beleid, 1999. (naručila Europska komisija).

⁶ Komunikacija Komisije na temelju članka 5. Direktive 2000/84/EZ o ljetnom računanju vremena, COM(2007) 739 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0739&from=EN>.

⁷ [Primjena ljetnog računanja vremena u Europi: izvješće za Glavnu upravu Europske komisije za mobilnost i promet \(GU MOVE\), ICF International, rujan 2014., https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf](https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf).

⁸ [Bilanz der Sommerzeit: Endbericht zum TA-Projekt, Cavaziel and Revermann, TAB, Ured za ocjenu tehnologije pri Bundestagu, izvješće br. 165, veljača 2016., http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html](http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html).

⁹ Ljetno računanje vremena u EU-u na temelju Direktive 2000/84/EZ: [Ex post procjena učinka](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006), Služba Europskog parlamenta za istraživanja, listopad 2017., http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006.

električne energije (približno 0,2 % ukupne godišnje potrošnje), što odgovara iznosu od otprilike 94,5 milijuna EUR¹⁰,

- francuska je Agencija za okoliš i gospodarenje energijom (*Agence de l'Environnement et de la Maitrise de l'Energie*, ADEME) 2010. procijenila uštede u rasvjeti u iznosu od otprilike 440 GWh (približno 0,1 % ukupne godišnje potrošnje električne energije), uz ponešto mogućih ušteda u grijanju. EDF (*Électricité de France*) je 1995. procijenio da uštede iznose otprilike 1200 GWh, ali kasnije procjene bliže su rezultatima iz 2010.¹¹,
- njemačko Savezno udruženje za gospodarenje energijom i vodom (BDEW) je 2015. navelo da su uštede u Njemačkoj postale zanemarive; naime, energija namijenjena rasvjeti u ukupnoj se potrošnji smanjila na 8 %, dok se energija za rekreacijske aktivnosti povećala¹²,
- u Španjolskoj je Institut za diverzifikaciju i uštedu energije (IDAE) izvijestio da su 2015. zbog ljetnog računanja vremena ostvarene uštede od 5 % ukupne potrošnje električne energije za rasvjetu, što odgovara iznosu od 300 milijuna EUR godišnje¹³,
- u istraživanju iz 2014. koje je naručila Komisija zaključeno je da ljetno računanje vremena operatorima plina stvara poteškoće kad s operatorima prijenosnih sustava dogovaraju rezervacije¹⁴.

Zbog novih je tehnologija rasvjete (kao i pametnih brojila, uređaja za programiranje rasvjete itd.) potencijal uštede energije uslijed ljetnog računanja vremena već smanjen,

- zdravlje: neka istraživanja ukazuju na to da bi učinci ljetnog računanja vremena mogli biti pozitivni zbog više vremena za rekreaciju na otvorenom. S druge strane, sudeći prema rezultatima kronobioloških istraživanja, njegov bi učinak na ljudski bioritam mogao biti ozbiljniji nego što se smatralo. Primjerice, izvješće Bundestaga iz 2016. upućuje na nalaze prema kojima se ljudski bioritam slabije prilagođava na proljetno pomicanje sata nego što se prije mislilo (nekim ljudima za navikavanje treba nekoliko tjedana), dok jesensko pomicanje sata uzrokuje manje problema. Međutim, iz podataka o ukupnim učincima na zdravlje (tj. odnosu predmnijevanih pozitivnih i negativnih učinaka) još se ne mogu izvući jednoznačni zaključci,
- sigurnost na cestama: o utjecaju ljetnog računanja vremena na broj nesreća u cestovnom prometu i dalje nema jasnih dokaza. Neka istraživanja ukazuju na to da bi nedostatak sna zbog pomicanja sata unaprijed u proljeće mogao povećati rizik od nesreća. Ipak, u usporedbi s drugim faktorima, učinak ljetnog računanja vremena općenito se teško može izravno povezati s brojem nesreća,

¹⁰ „Terna: con ora legale risparmio energetico pari a 94,5 mln di euro”, Barbarulo, Eliana, 26.3.2016., <http://www.ambientequotidiano.it/2016/03/26/ora-legale-risparmio-energetico/>.

¹¹ „Changement d’heure: quels impacts?”, ADEME, 23.10.2014., <http://www.presse.ademe.fr/2014/10/les-impacts-du-changement-dheure.html>.

¹² „Je li vrijeme za promjenu ljetnog računanja vremena? Javno saslušanje pred odborima JURI, ITRE i TRAN”, izlaganje Michaela Wunnerlicha, Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft, pred Europskim parlamentom od 23.5.2015.

¹³ „La madrugada del domingo, 25 de octubre, finaliza la ‚Hora de Verano’”, Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía, listopad 2015., <http://www.idae.es/index.Php/id.327/mod.noticias/mem.detalle>

¹⁴ <http://www.idae.es/index.Php/id.327/mod.noticias/mem.detalle> Primjena ljetnog računanja vremena u Europi: izvješće za Glavnu upravu Europske komisije za mobilnost i promet (GU MOVE), ICF International, rujan 2014.

- poljoprivreda: ukazivano je na poremećaje u bioritmu životinja i promjeni rasporeda hranjenja i mužnje zbog ljetnog računanja vremena, odnosno pomicanja sata. Međutim, te su zamjedbe sve manje relevantne zbog uvođenja nove opreme, umjetne rasvjete i automatiziranih tehnologija.
- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je od 4. srpnja do 16. kolovoza 2018. provela javno savjetovanje kako bi doznala stajališta europskih građana, dionika i država članica o ljetnom računanju vremena u EU-u, kako je uređeno Direktivom 2000/84/EZ, i njegovoj mogućoj promjeni, konkretno ukidanju pomicanja sata dvaput godišnje.

Bez obzira na to što je savjetovanje trajalo kraće od uobičajenih 12 tjedana, zaprimljeno je približno 4,6 milijuna odgovora, od čega su 99 % uputili građani. Odaziv je zabilježen u svim državama članicama: najviši je bio u Njemačkoj, Austriji i Luksemburgu, a potom u Finskoj, Estoniji i Cipru. Za to da se pomicanje sata dvaput godišnje ukine izjasnilo se 84 % ispitanika, dok ga njih 16 % želi zadržati. U svim su se državama članicama osim Grčkoj i Cipru, u kojima mala većina želi da se zadrži postojeće računanje vremena, građani i dionici izjasnili da žele da se ono ukine; u Malti je omjer ravnomjeran. Većina javnih tijela izjasnila se da žele da se pomicanje sata dvaput godišnje ukine. Građani koji su se izjasnili za ukidanje postojećeg sustava ponajviše kao razlog navode zdravlje ljudi, a potom uštedu energije.

Više o rezultatima javnog savjetovanja o ljetnom računanju vremena u EU-u navedeno je u popratnom izvješću¹⁵.

- **Procjena učinka**

Ovo se pitanje uređuje na razini EU-a radi usklađivanja nacionalnih praksi ljetnog računanja vremena. Komisija je pitanje negativnih učinaka različitih nacionalnih praksi ljetnog računanja vremena na unutarnje tržište, konkretnije na prekogranični promet, komunikaciju i trgovinu, prvi puta istakla u Komunikaciji¹⁶ iz 1975. Komisija je od ICF-a naručila istraživanje (dovršeno 2014.) o (hipotetskim) implikacijama koje bi neusklađeno ljetno računanje vremena moglo imati na, konkretno, funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ali i na poduzeća i građane, a zaključak je bio da bi zbog manjka sinkroniziranosti na unutarnjem tržištu robe i usluga mogli porasti troškovi i složenost te da bi mogla opasti produktivnost.

I druga istraživanja¹⁷ ukazuju na to da se usklađenim pristupom mogu ostvariti koristi za jedinstveno tržište, ali i da, ako on izostane, to može uzrokovati fragmentaciju tržišta. Dokazi drugdje ukazuju na zanemarive učinke ljetnog računanja vremena (npr. relativno male uštede energije) ili nisu jednoznačni (npr. kad je riječ o utjecaju na zdravlje i sigurnosti na cestama).

U veljači 2018. Europski parlament donio je rezoluciju u kojoj je od Komisije zatražio da provede procjenu Direktive te da, prema potrebi, pripremi prijedlog njezine revizije. U rezoluciji se navodi da je „od presudne važnosti uspostaviti jedinstveno računanje vremena u EU-u i nakon ukidanja sustava polugodišnjeg pomicanja sata”.

Slijedom toga, Komisija je procijenila da su zajednička pravila u tom području i dalje presudna za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Pristup bi i dalje bio usklađen u dva slučaja: 1. zadržati ljetno računanje vremena kako je propisano Direktivom 2000/84/EZ ili 2. u svim državama članicama ukinuti pomicanje sata dvaput godišnje; to ne bi utjecalo na

¹⁵ SWD(2018) 406

¹⁶ Uvođenje ljetnog računanja vremena u Zajednici, Europska komisija, COM(75) 319, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1508082547523&uri=CELEX:51975DC0319>.

¹⁷ Primjerice, izvješće Službe Europskog parlamenta za istraživanja iz 2017.

odabir vremenske zone te bi svaka država članica i dalje samostalno odlučivala hoće li trajno primjenjivati ljetno (tako što će promijeniti svoje sadašnje standardno vrijeme) ili „zimsko” računanje vremena (koje odgovara njihovom sadašnjem „standardnom” vremenu).

Komisija smatra da je potrebno djelovati odmah kako bi se i dalje štitilo ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, uzimajući u obzir najnovija saznanja i izbjegavajući potencijalno znatne poremećaje na unutarnjem tržištu.

Na temelju dostupnih dokaza o učincima ljetnog računanja vremena u EU-u, kako su prethodno navedeni, može se zaključiti da bi trajni usklađeni režim u kojem se satovi dvaput godišnje više ne bi pomicali ni u jednoj državi članici bio i dalje pogodan za funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Učinci u drugim područjima nisu posve jednoznačni i vjerojatno ovise o geografskom položaju i tome hoće li se države članice odlučiti za trajno ljetno ili trajno zimsko računanje vremena.

Kako je već navedeno, države članice odlučuju o standardnom vremenu, odnosno, trajnom ljetnom ili trajnom zimskom računanju vremena. Učinak tog odabira stoga je potrebno procijeniti na nacionalnoj razini. Učinci će se općenito vjerojatno razlikovati ovisno o geografskom položaju pojedine države članice. U sjevernijima se duljina razdoblja danjeg svjetla ionako znatno mijenja tijekom godine. Stoga su zime tamne, s malo danjeg svjetla, a ljeta svijetla, s kratkim noćima. U južnijim državama članicama razlike nisu toliko ekstremne: razdoblje dana i noći ne mijenja se mnogo tijekom godine. Vjerojatno je da će vrlo važan biti i položaj zemalja unutar vremenske zone kojoj pripadaju. Što je zemlja zapadnije unutar zone, Sunce kasnije izlazi i zalazi, a što je istočnije, jutro su svjetlija, a Sunce ranije zalazi¹⁸.

Promjena sustava uzrokovat će prijelazne troškove. Nestat će troškovi uzrokovani time što se sat pomiče dvaput godišnje, ali nastat će prijelazni troškovi zbog prelaska na sustav u kojem se sat ne prilagođava izmjeni godišnjih razdoblja. IT sustavi trebat će se reprogramirati i rekonfigurirati. To je od presudne važnosti za kalendarski softver i softver za vremensko planiranje (u sustavima u zdravstvu, sustavima putničkih rezervacija), softver koji uzima u obzir vrijeme te za „pametne” tehnologije¹⁹. Trebat će se prilagoditi vozni redovi. Neki su dionici u javnom savjetovanju naglasili da će zbog navedenog biti neophodno ostaviti određeno vrijeme za pripremu.

- **Primjerenost propisa i pojednostavljivanje**

Prijedlog se vodi ciljem veće djelotvornosti i smanjenja regulatornog i administrativnog opterećenja za poduzeća i građane. To se prije svega postiže pojednostavljenjem računanja vremena u Uniji, odnosno ukidanjem redovitog pomicanja sata uvjetovanog izmjenom godišnjih razdoblja i uvođenjem trajnog računanja vremena, što bi trebalo biti jednostavnije i manje komplicirano provesti.

- **Temeljna prava**

Nije primjenjivo.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nije primjenjivo.

¹⁸ Vidjeti <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/sunset-sunrise-table.pdf> za više pojedinosti o vremenu zalaska i izlaska Sunca u svim europskim glavnim gradovima ako se odabere trajno ljetno odnosno trajno standardno (zimsko) računanje vremena.

¹⁹ Primjena ljetnog računanja vremena u Europi: izvješće za Glavnu upravu Europske komisije za mobilnost i promet (GU MOVE), ICF International, rujan 2014.

5. OSTALI DIJELOVI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Kako bi se procijenili učinci ove Direktive, konkretno na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ali i na dionike i živote građana, Komisija će o njezinoj provedbi izvijestiti Europski parlament i Vijeće najkasnije 31. prosinca 2024., dokad bi se o tome trebalo raspolagati dovoljnim informacijama.

Kako bi Komisija mogla izvijestiti o učincima Direktive, države članice trebale bi joj u vezi s njezinom provedbom pomoći i pružiti sve relevantne informacije.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

Člankom 1. stavkom 1. u vezi s člankom 4. stavkom 1. predviđa se da od 1. travnja 2019. države članice više neće svoje standardno vrijeme odnosno vremena prilagođavati izmjeni godišnjih razdoblja (potonje se odnosi na države članice koje zbog geografskih razloga imaju više vremena). Države članice posljednji bi put prešle na ljetno računanje vremena u skladu s Direktivom 2000/84/EZ 31. ožujka 2019., a od 1. travnja 2019. satovi se više ne bi prilagođavali izmjeni godišnjih razdoblja.

Države članice mogu na temelju članka 1. stavka 2. svoje standardno vrijeme ili vremena još jednom prilagoditi izmjeni godišnjih razdoblja u nedjelju 27. listopada 2019. u 1.00 ujutro prema koordiniranom svjetskom vremenu. Nakon te promjene, ni države članice koje odluče primijeniti članak 1. stavak 2. više svoje standardno vrijeme ne bi prilagođavale izmjeni godišnjih razdoblja.

U članku 2. navodi se da države članice mogu prilagođavati svoje standardno vrijeme ako to nije povezano s izmjenom godišnjih razdoblja. Međutim, ako pojedina država članica odluči nenajavljeno promijeniti svoje standardno vrijeme, o tome bi trebala pravovremeno obavijestiti Komisiju kako bi se izbjeglo remećenje ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Ako je od obavješćivanja o promjeni do početka njezine primjene preostalo manje od šest mjeseci, države članice trebale bi biti dužne primijeniti predmetnu promjenu kako bi se izbjegla pravna nesigurnost i dodatni poremećaji na unutarnjem tržištu. Komisija će o tome obavijestiti sve države članice i informaciju javno objaviti kako bi nacionalna tijela, gospodarski subjekti i građani bili pravovremeno i odgovarajuće upoznati s promjenom i stigli se pripremiti na nju.

Kako bi se ocijenilo je li se Direktivom ostvario navedeni cilj zaštite ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i ocijenili njezini učinci, Komisija će u skladu s člankom 3. podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću na temelju informacija koje zaprimi od država članica, kao i drugih relevantnih informacija.

Člankom 4. predviđeno je da države članice prenesu Direktivu u nacionalno zakonodavstvo do 1. travnja 2019. Zbog toga bi Vijeće i Europski parlament trebali donijeti ovaj Prijedlog najkasnije do ožujka 2019. Države članice primjenjuju Direktivu od 1. travnja 2019. To znači da države članice, vodeći se mogućim savjetovanjima i procjenama na nacionalnoj razini i dogovarajući se međusobno, do 27. travnja 2019. trebaju izvijestiti hoće li u listopadu 2019. kao standardno vrijeme trajno uvesti svoje sadašnje „zimsko” vrijeme ili će se odlučiti za svoje sadašnje ljetno vrijeme.

Od stupanja na snagu ove Direktive do njezine pune primjene države članice više svoje standardno vrijeme neće prilagođavati izmjeni godišnjih razdoblja kako je predviđeno

Direktivom 2000/84/EZ. Stoga se člankom 5. predviđa stavljanje izvan snage Direktive 2000/84/EZ.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o ukidanju pomicanja sata uvjetovanog izmjenom godišnjih razdoblja i stavljanju izvan snage Direktive 2000/84/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁰,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

- (1) Države članice u prošlosti su odlučile uvesti ljetno računanje vremena na nacionalnoj razini. Stoga je za funkcioniranje unutarnjeg tržišta bilo važno da datumi i vremena početka i kraja ljetnog računanja vremena budu jedinstveni u Uniji. Sve države članice u skladu s Direktivom 2000/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²¹ trenutačno primjenjuju ljetno računanje vremena od posljednje nedjelje u ožujku do posljednje nedjelje u listopadu iste godine.
- (2) Europski parlament je u rezoluciji od 8. veljače 2018. od Komisije zatražio da provede procjenu ljetnog računanja vremena predviđenog Direktivom 2000/84/EZ te da, prema potrebi, pripremi prijedlog njezine revizije. U rezoluciji je potvrđeno da je ključno da računanje vremena u EU-u bude i dalje usklađeno.
- (3) Komisija je ispitala dostupne dokaze, a oni upućuju na to da je važno da to područje bude uređeno usklađenim pravilima na razini Unije kako bi se osiguralo ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i izbjeglo, među ostalim, probleme s utvrđivanjem voznihih redova usluga prijevoza i s funkcioniranjem informacijskih i komunikacijskih sustava, povećanje troškova u prekograničnoj trgovini i smanjenje produktivnosti na tržištu robe i usluga. Iz dokaza se ne može jednoznačno zaključiti nadmašuju li koristi ljetnog računanja vremena nedostatke povezane s tim što se sat pomiče dvaput godišnje.
- (4) O ljetnom se računanju vremena vodi intenzivna javna rasprava, a neke su države članice već izrazile želju za njegovim ukidanjem. S obzirom na navedeno nužno je i dalje štititi ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i izbjeći eventualne znatne

²⁰ SL C , , str. .

²¹ Direktiva 2000/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ljetnom računanju vremena, SL L 31, 2.2.2001., str. 21.

poremećaje koji bi mogli nastati zbog različitog računanja vremena u državama članicama. Stoga je primjereno koordinirano ukinuti ljetno računanje vremena.

- (5) Ovom se Direktivom ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo nikoje države članice da odluči koje će standardno vrijeme ili vremena primjenjivati na područjima pod svojom nadležnošću obuhvaćenima teritorijalnim područjem primjene iz Ugovora niti da to standardno vrijeme ili vremena mijenja. Međutim, kako bi se osiguralo da ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta ne bi bilo narušeno ni ako bi ljetno računanje vremena primjenjivale samo neke države članice, države članice ne bi ni na kojem području pod svojom nadležnošću smjele mijenjati standardno vrijeme uslijed izmjene godišnjih razdoblja, neovisno o tome je li promjena iskazana kao promjena vremenske zone. Nadalje, kako bi se izbjegli poremećaji u, među ostalim, prometu, komunikacijama i drugim obuhvaćenim sektorima, države članice trebale bi pravovremeno obavijestiti Komisiju o tome da namjeravaju promijeniti svoje standardno vrijeme i potom provesti promjene o kojima su obavijestile. Komisija bi na temelju te obavijesti trebala obavijestiti sve ostale države članice kako bi mogle poduzeti sve potrebne mjere. Usto, tu bi informaciju trebala objaviti i tako s njom upoznati i javnost i dionike.
- (6) Stoga je potrebno prestati s usklađivanjem razdoblja obuhvaćenog ljetnim računanjem vremena kako je utvrđeno Direktivom 2000/84/EZ i uvesti zajednička pravila kako bi se izbjeglo da države članice svoje standardno vrijeme mijenjaju više od jednom godišnje i da, posljedično, drukčije slijedom izmjene godišnjih razdoblja računaju vrijeme, te kako bi se uvela obveza obavješćivanja o planiranim promjenama standardnog vremena. Cilj je ove Direktive jasno pridonijeti neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta te bi se ona stoga trebala temeljiti na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kako je dosljedno tumačen sudskom praksom Suda Europske unije.
- (7) Direktiva bi se trebala primjenjivati od 1. travnja 2019. pa bi posljednje razdoblje ljetnog računanja vremena koje podliježe pravilima iz Direktive 2000/84/EZ trebalo u svakoj državi članici započeti 31. ožujka 2019. u 1.00 ujutro prema koordiniranom svjetskom vremenu. Države članice koje nakon tog razdoblja ljetnog računanja vremena namjeravaju primjenjivati standardno vrijeme koje odgovara zimskom računanju vremena u skladu s Direktivom 2000/84/EZ trebale bi svoje standardno vrijeme promijeniti 27. listopada 2019. u 1.00 ujutro prema koordiniranom svjetskom vremenu kako bi se slične i trajne promjene u različitim državama članicama odvale istodobno. Poželjno je da države članice surađuju pri odlučivanju o standardnom vremenu koje će svaka od njih primjenjivati od 2019.
- (8) Provedbu ove Direktive trebalo bi pratiti. Komisija bi o rezultatima tog praćenja trebala podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Izvješće bi se trebalo temeljiti na informacijama koje države članice Komisiji dostave dovoljno rano kako bi se izvješće moglo predstaviti u utvrđenom roku.
- (9) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti ciljeve ove Direktive kad je riječ o usklađenom računanju vremena, nego je to moguće bolje učiniti na razini Unije, Unija može donositi mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom supsidijarnosti, kako je utvrđeno tim člankom, ovom se Direktivom ne prelazi ono što je potrebno za ostvarenje navedenih ciljeva.

- (10) Usklađeno računanje vremena trebalo bi primjenjivati u skladu s odredbama o teritorijalnom području primjene iz Ugovorâ kako je utvrđeno u članku 355. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (11) Direktivu 2000/84/EZ trebalo bi stoga staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

1. Države članice svoje standardno vrijeme odnosno standardna vremena ne prilagođavaju izmjeni godišnjih razdoblja.
2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., države članice mogu svoje standardno vrijeme odnosno standardna vremena prilagoditi izmjeni godišnjih razdoblja 2019., pod uvjetom da to učine 27. listopada 2019. u 1.00 ujutro prema koordiniranom svjetskom vremenu. Države članice obavješćuju o toj odluci u skladu s člankom 2.

Članak 2.

1. Ne dovodeći u pitanje članak 1., ako država članica odluči promijeniti svoje standardno vrijeme odnosno standardna vremena na bilo kojem području pod svojom nadležnošću, Komisiju o tome obavješćuje najmanje šest mjeseci prije nego što se promjena počne primjenjivati. Ako država članica dostavi takvu obavijest, a ne povuče je najmanje šest mjeseci prije datuma previđene promjene, država članica dužna je provesti tu promjenu.
2. Komisija u roku od jednog mjeseca od dostave obavijesti o tome izvješćuje druge države članice te tu informaciju objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 3.

1. Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Direktive najkasnije do 31. prosinca 2024.
2. Države članice dostavljaju relevantne informacije Komisiji najkasnije do 30. travnja 2024.

Članak 4.

1. Države članice najkasnije do 1. travnja 2019. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.
Države članice primjenjuju te odredbe od 1. travnja 2019.
Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.
2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 5.

Direktiva 2000/84/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 1. travnja 2019.

Članak 6.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 7.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*